

Séták Jehan-nal

Jehan Roux úr Dijonból — történelemtanár, amatőr fametsző, régi gyermekkori barátom, akivel annak idején hetente cseréltük a bélyegeket a posta útján és fura leveleinkben nagyon megismertük egymást — ezen a nyáron váratlanul betopant Szegedre.

Szeretett magyarul beszélni, szeretett gyalog menni. Beköboroltuk a belvárost, a külvárost, végig akart menni a várfalra emlékeztető körtúron — végig is mentünk. Halat a Körössy nádfele alatt ettünk. Erdek-lődve járta körül a Tiszaparti halsütő-főző tanyát, aztán rámnézett.

— Nem elég magyar, halász-szerű — hogy is mondjam — töprengett el ószinteséggel. — Alromantikus. Helyeslést várva nézett rám. Aztán lelkesedve beszélt a Móra Ferenc Múzeum néprajzi kiállításáról, nagyon meglepte a kubikos figurája a terem közepén.

Eddig egy szó sem esett politikáról, most is finoman célozt csak jelenlegi életünkre.

— Nem is kérdeztem: hogy éltek? Jehan Roux történelemtanár jól tudja, mi van nálunk, hiszen foglalkozik velünk.

— Megvan mindenünk. Itt is akad baj, akad szegényember — de az rendszerint magára vessen. Neki is adva volt és van a lehetőség.

— A lehetőség megadásáért harcolt mindig a francia nemzet. Ezzel a tanáros összefoglaló kijelentéssel ültünk vilamosra. Elgyönyörködött a feltáruzó Tiszában, egyik partján a város, a másik partján dűs fák.

— Erdő van ott túl? — kérdezte. — Sok fa van ott, de egy másik város is. Mint Pesten. Parkváros.

Nem lehetett visszatartani, megnéztük Újszegedet. Késő este lett. Újra elnéztünk a Dóm tér szobros árkádjai alatt.

— Ez Anglia — jelentette ki. Valami angol illat érződik ebben az egész épületkomplexumban. De nem olyan zarkózott.

Kiértünk az új térre. Rákózt már látta, a teret is. Egyenesen elindult a skatulyában levő vízesésekhez. Délelőtt már ezt is látta. Akkor nem működött, tele volt szeméttel. Most a lámpák költői fényében szomjazott a zuhogó víz szikrázó látványára. Szomorúan bámultunk bele az üres szufiba. Csak ennyit mondott: — Tekintse meg a szegedi vízeséseket!

— Néha folyik benne a víz — védtém meg a sufnit. — Barátom, mindez nem méltó a térhez. Gyerünk egy hangulatos kiskocsmába, ahol sok az ember, vitatkoznak, sokféle ennivaló és jó magyar bor van.

Zavartan dörzsöltem államot, ez a Jehan, hogy nem nő be a feje lágya!

— Jó magyar kiskocsmá legyen, ahol vidámság van, Elvittem az Alabárdosba. Nagyon tetszett, de két deci pusztamérgesi után felkelt.

— Ne ilyen szép unikumot! Kiskocsma! Amiben élet van. — A Szőlőfűrtben már neheztelt. — Ez is szép, de ez sem kocsmá.

Elvittem még néhány helyre, nem is rendeltünk, megálltunk, néztük, milyen hely, milyen emberek. Ejfé felé baktattunk a Széchenyi tér platánjai alatt.

— Látod, ez valódi. Szép! De a kocsmák, úgy látom, elpusztultak. Miért?

— Állami kezelés. Kicsit ridegebben mulatunk, de ez nem baj.

— De baj. Semmi visszatartás a szórakozásban. Az ember dolgozik, utána kell valami kötetlen. Ez így van. — Vannak klubok is — próbálkoztam.

Legyintett.

— Ismerem ezeket az intézményeket. Négy hete vagyok Magyarországon. De megfigyeltem most, hogy minden helyen, amit megmutattál, másféle emberek voltak együtt? Némelyikben

moeskos, lecsúszott munkások, vagy éppen dologkerülők. Rájuk volt írva. Másutt fekete ruha, fehér ing, fekete nyakkendő és csend. Nem hallottam sehol magyar nótát. Igazad van, kissé ridegen töltitek a szabad időt. De ez nem helyes. Azt mondtad, az állam... vagyis nincs ott gazda, gazdaasszony. Ok nem csinálnak meghitt vendéglőt, tudom. De nem lehet ezen változtatni? Azt is megfigyeltem: mennyi ember sétál, ödöng délután és este az utcákon, tereken, parkokban. Nincs hová menjenek.

Tiltakoztam. — A szabad, jó levegő...

— Hagyd — intett le. — Fogadok, hogy a szerelem pároknak nincs hova menniük.

Nevetett. — Párizsban sem csokolóznak ennyit és ilyen nyíltan a fiatalok. Nekik itt a pad jut.

— Jól van így. A garniszallókat nem engedjük feltámadni, a bordélyházakat sem. A nyilvános csokolózást pedig már megszoktuk.

Engesztelő mosollyal nézett rám, aztán elrendezte hóna alatt a Szegedről szóló különféle kiadványokat.

— Elalvás előtt ezekkel szórakozom.

Kis bánat ült ki csontos, fáradt arcára, mint aki várt valamit, egy meleg magyar női testet, lehetséges, még elég jó karban volt Jehan.

Másnap az állomáson beszélgettünk.

— Nem hittem volna. Ez utam utolsó állomása. Voltam Pesten egy konferencián, utána Egerben, Miskolcon, láttam a Balatont, jártam Pécsen, most innen utazom haza. Nem hittem volna...

— Mit nem hittél volna?! Nagyon rosszak, nagyon elmaradtak vagyunk? Ridegek, keletiek? Nem működött a vízcsap?

— Ne legyél „paprikás”. Nyugodtan vagytok, sok jó ennivaló van, szép országok van, tiszták vagytok, és a vízcsap is működött.

Zavartan küszködött francia öntudatával, le akarta győzni a földrajzi és történelmi távolságokat. Megfogta kezemet, forró volt.

— Az nem számít, hogy a vízesésben nincs víz. Az egész nevelés, mint sok egyéb apróság. Nálunk általában az idegen ezernyi efféle. De titeket ezer év óta rabolnak, gyilkolnak. S itt

vagytok, nyugodtan, olyanok, mint mi. Semmi különbség. Ezt nem tudom megmagyarázni. Egy átlag francia, ha véletlenül tudja, hol van Magyarország — azt képzei, hogy itt gatyában járnak az emberek, valami házfélében laknak, a pusztán lovakat kergetnek és minden tele van hegedülő cigánnyal. Mert külföld az utóbbiakkal fél évszázad óta tele van. Pompás huszárruhában. Ti ejtitek itt-ott tévedésbe az embert. Kicsit eltértem, nem ezt akarom mondani. Ti erősek vagytok, erősebbek, mint mi. Ezt akartam mondani.

Legyőzte nemzeti büszkeségét, talán életében először — szemé ragyogott. Hirtelen átölt.

— Pedig kiskocsmánk sincs, olyan, amit kerestél...

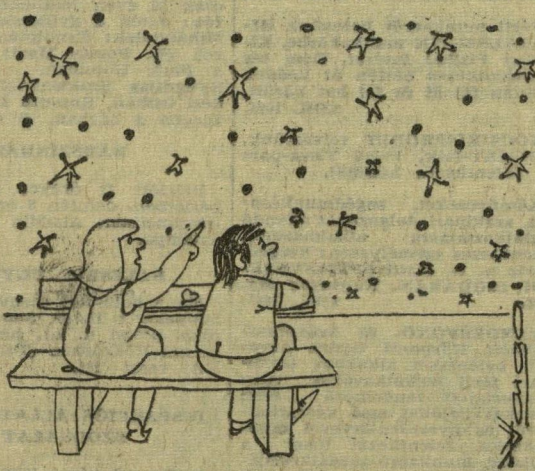
Felkacagott. — Francia kocsmát kerestem. Párizsit. Ilyen az ember. Nem hiszi el, hogy ott van, ahol van.

Elvitte barátomat a vonat, Jehan Rouxot, aki most párizsi lakos. Büszke lehettem városom nevében, nemzetem nevében, mert egy történelemtanár, amatőr fametsző így beszélt rólunk? Bevalom, büszke voltam. Az Aradi vértanúk terén belerúgtam a kősfútniba és így beszéltem hozzá:

— Te pedig szedd össze magad, légy jóval nagyobb és zuhogjál pompásan éjjel-nappal! Te se hozz szegényt ránk!

VINCZE ANDRÁS

Könnymű ígéret

— Azt kérem!...

Meggyőző érvelés

— Nos, ön tehát azért jött, hogy megtudakolja: miért maradtunk le ideen az annyira fontos földugaszgyártásban?

— Igen. Különc Lőrinc igazgatóhoz van szerencsém?

— Az vagyok. Ön elé jöttem, hogy fogadjam. A portárs ugyanis már bekapcsolta a riasztóberendezést, amit ilyen esetekre konstruáltak szakembereink. Tudja, hogy van ez ilyenkor, a főszekción, egymásnak adják a kilincset meg a kérdéseiket a reklamálok. Kénytelenek is voltunk egy külön kis magyarázódó szárnyat építeni az irodaépületünkhöz, ahol minden szükséges magyarázat rendelkezésre fog állni. Erre tessék!

— Úgy látom, alaposan felkészültek. Kárral már vány?

— Az. De ez a tárgyalószoba se kutya, ugvebár?

— Tökéletesen egyetértünk. Hát akkor...

— Ne fáradjon, már mondom is: ideen gondos piackutatást végeztünk abban a tárgyban... Irja?

— Csak tessék folytatni.

— Abban a tárgyban, hogy a lakosság-nak mennyi és milyen minőségű földugaszra lesz szüksége. Behatóan tanulmányoztuk valamennyi kompetens intézmény véleményét... Irja?

— Figyelek.

— Szóval, még közvéleménykutató lapokat is osztogattunk a piaci napokon. Sőt esetenként terítettük velük a korzót, a főútvonalakat... Na de ezt már csak jegyzi!

— Azt szeretném hallani, mennyi is volt az igény?

— Kerek ötvenezer. Ennek alapján hozzáltunk a gyártáshoz. Szó, ami szó, vannak szép eredményeink, vannak szép hibáink is.

— Hát azok valóban szépek. Például nagyon érdekelne, miért csak 2388 és fél földugaszt gyártottak az első félévben?

— Mert hosszú ideig nem készült el az

új dugaszgurigázó üzemszék, kérem tisztelttel. Az építőipar, hajaj, nehéz tézta, hányszor leültünk velük, tárgyalunk, veszekedünk, vertük az asztalt.

— Tudomásom szerint március 2-án már átadták azt a dugaszgumirozót!

— Dehát az anyagihiány, kéremszépen. A triocapolinálból alig kaptunk valamit.

— Megkérdeztem a gyártó céget, igazolták, hogy mindössze egy hetet késtek. Tehát időben...

— Időben, időben, az tág fogalom. Különbösen is úgy küszködünk a munkaerőhiánnyal...

— De hiszen ezt az épületszárnyat is saját erőből építették, ha jól tudom. Úgy mondják, a termelésből vontak ki embereket, csakhogya...

— Csakhogya megfelelő helyen fogadassuk majd a tisztelt reklámoló vendégeket; ezt akarja mondani? Hát igen, mi aztán adunk a vállalat tekintélyére is.

— Dehát az elmaradás még mindig óriási. És most adják át az új lakások földmész. Hiszen a falak papírvékonyak, kong, zeng, recseg, ropog, kopog az egész épület. Maguk pedig?!

— Kérem, rajtunk semmi sem múlik. Irja? Hajrázunk, ráverünk, átcsoportosítunk, éjszakai műszakokat szervezünk. Minden fülhöz el fog jutni a megfelelő dugasz. Ezt így meg lehet írni.

— Nem lehetett volna ezt a ráverést már év elején megkezdeni?

— Tessék? He? Nem értem?

— Mert mind a két fület be tetszett dugni az ujjával. Ősi, de célravezető.

— Na, tetszik látni! Hát akkor miért kell akkora patáliát csapni egy kis elmaradásból? Védekezzen mindenki úgy a zajok ellen, ahogyan mi... Tetszik jegyezni?

— Hát persze: ahogya Önök a bírálat ellen védekeznek!

S. M.

Lottó-falva

Lottófalva igen tekintélyes település, inkább város mint falu, sok szép új társasházzal, családi házzal, nyaralóval, gazdagon gépesített háztartásokkal. Persze a helységnevtárbán hiába keressük Lottófalva részletes adatait, mert maga Lottófalva sem található ott. Lottófalva ugyanis csak a képzelet világában él, aminek reális magját a lottóhúzások tárgyereményeinek 1957 márciusától 1967 végéig kisorsolt számai szolgáltatják.

A statisztikusok számításai szerint, ha ezeket a nyereleménytárgyakat mind egy helységben helyeznénk el, akkor Lottófalván lenne 374 öröklakás, 118 családi ház, 318 autótulajdonos, 1304 motorkerékpáros, s hogy a nyaralók se legyenek hátrányban — 23 motorcsónak. Új bútor 1441 lakásban, 3257 mosógép, 4384 hűtőszekrény, 9736 televízió, 605 zongora. Melyik faluban van ennél több az országban?

„Megugrott” a köracél

A városi és a köztúti forgalomban reggel 6-tól délután 5-ig minden harmadik gépjármű teherkocsi. Megrakodva, vagy üresen si-

Drágán utazik a fűtőolaj

Szerencsére megszűnt az olajkályhahiány. Az üzletek polcain most már nem is egy típus sorakozik, a vevő kedvére választhatja ki a számára legmegfelelőbbet. Megkérdeztem az AFOR-kutak kezelőit, vajon érzik-e a változást, többet vásárolnak-e fűtőolajat, mint tavaly. Igenlő választ kaptam, kiderült, hogy már most, késő ősszel annyi fogy, mint tavaly, a hideg hónapokban.

Jó dolog az olajkályha és főleg kényelmes. Ezért lett népszerű. Csupán egy valamit riasztja használóit: elég drágán lehet hozzájutni az olajhoz. Nem is a gázolaj vételárát tartják túl magasnak, inkább azt, hogy a télire való olajmennyiséget nagyon drágán szállítják a házhhoz. Valóban drágán: az Univerzál Ktsz literenként 30-40 fillért kér azért, hogy kannákban az AFOR-küttől a lakásokig „kézbessiti” a folyékony fűtőanyagot. Mit sem változtat a

helyzet, hogy a szövethet a maga számára sem tartja kifizetődőnek ezt a szolgáltatást; pontosabban azt, hogy például tíz marmonkanna ily módon való feltöltéséért „csak” 60-80 forintot kér.

Hiszem, ennél talán olcsóbban is megoldható a feladat. A jelenlegi módszerrel kannákban, kis járműveken — trüklín — hordják az olajat. Természetesen mindez tartálykocsival egyszerűbben, gyorsabban, tehát gazdaságosabban is elvégezhető. S ha az Univerzál Ktsz-nek nem kívánatos a vállalkozás, próbálkozhatna más is vele. Úgy, mint Pécsen az AKÖV. Olyan megoldást kell keresni, amely egyaránt célszerű, anyagilag előnyös, az olajkályhatalajdonosoknak és az olajszállításra vállalkozóknak. Ma, a technika korában ez nem elérhetetlen kívánság!

M. I.

etnek, a „pilótáknak” nincs ráérő idejük, hiszen a fuvarok száma is belezajtszik a keresetbe. A fuvarokkal, a meggett úttal különben is el kell számolnia minden gépkocsivezetőnek. A menetlevél olyan, mint a tükör, azaz tükröznie kell az első fuvarról az utolsóig, hogy honnan hova fuvaroztak. Rejka Ferenc rendőr főtörzsőrmester most is úgy ment járőrszolgálatba, mint máskor. Egy-egy útszakaszon megállt kocsijával és el-elidőzött, figyelt a forgalmat a fontosabb csomópontokon.

A Bajai úton, a textilművek előtt rohogott a 21-es AKÖV YC 23-11 rendszámú teherkocsijával Tóth Károly kisseri lakos. A rendőrfőnök leintette a tárcsával, s szokása szerint kért a menetlevelet. A gépkocsivezető úgy tett, mintha nem hallotta volna jól, adta a forgalmi engedélyt, a jogosítványt, csak a menetlevélre nem érzett rá. Elvesztette volna? Dehogya. Mindössze annyit írt a fontos okmányra, hogy reggel 6 óra 10-kor indult ki a telephelyről. Délután fél 3 volt, s még egyetlen fuvar sem jegyzett be, noha állítólag aszfaltot szállított Szegedre Algyőre. A fel- és lerakodást nem igazoltatta senkivel.

— Most hova tart?

— Algyőre! Kiszaladok a dorozsmai telepre a fizetésemért.

Többtonnás kocsi fuvarozni oda-vissza 40 kilométert — holott kivihették volna a fizetését a munkahelyére is —, aligha kifizetődő a népgazdaságnak.

Tizenöt perc múlva a város másik felén parkolt le a rendőrfőnök, a Petőfi Sándor sugárút végéig. Úgy látszik, érdemes volt, noha a tárcsázás elől bevágódott a sugárútról a Szél utcába a „pilóta”, az FA 45-47 rendszámú három és fél tonnás tehergépkocsival.

— Rossz az olajnyomásmérő, azért jöttem a Fémfeldolgozó és Finommechanikai Vállalat motorszerekészletébe — szabadkozott Borbély János. — Állítása szerint anyagot akart leadni vállalat raktárába, de a raktáros már elment.

— S mi lesz akkor a szállítvánnyal?

— Marad a kocsi. — most már ügyis beállok vele.

A menetlevele neki sincs rendben. Délelőtt 11 órakor érkezett a Cserzy Mihály utcába, s azóta egyetlen utat sem jegyzett be, noha délután 3 óra volt már. A megállított gépkocsit közben utóltérte kerékpáron a kocsikísérő is, s akkor derült ki, hogy tulajdonképpen kétszer fordultak a Dorozsmai útra, a fémipari ktsz-hez. Az első szállítványuk 40 kiló köracél volt, ami szórán-szálan eltűnt

a rakodóhelytől a Fonógyári útig.

— Mikor észrevettük, visszafordultunk másik 30 kilóért — mondta a kocsikísérő. — Anyag nélkül nem állhattunk haza.

— Ezek szerint 70 kiló köracél rakodtak, amiből csak 30 kilóval tudnak elszámolni.

— Mennyi a köracél kilója?

— Negyven forint körül van.

Ha ketten fizetik, akkor 800-800 forinttal kevesebbet visznek haza. A házagasan kitöltött menetlevélért Borbély Jánost sem dicsérik meg vállalatánál.

A baksí Magyar-Bolgár Barátság Tsz SB 18-69 rendszámú teherautójával paprikát szállítottak Szegedre. A gépkocsivezetőn kívül a fülkében, illetve a rakodótéren négyen utaztak még, de csak ketten szerepeltek a menetlevelén. A két potyautas után 20 forint helyszíni bírságot fizetett a gépkocsivezető.

Az Állatfőhőre-feldolgozó Vállalat FD 92-16 rendszámú tehergépkocsija Rösztől tartott a szegedi gyűjtőtelepre.

Elhullott állatokat, tehenet, borjút és négy sertést szállítottak a kocsin, felháborító hanyagsággal. A szállítvány nem volt letakarva. Igaz, a KRESZ erre vonatkozóan, az ilyen szállításokra nem ír elő semmit. A közegészség érdekében viszont teljesen zárt kocsi kellene elfuvarozni az állati tetemeket. Különben a menetlevelél itt is baj volt. Amíg a rendőrfőnök el volt foglalva a szállítvány ellenőrzésével, a gépkocsivezető addig akarta pótolni a kifizetett fuvarok beírását. A kilométeróra alapján meg lehetne vele fizettetni az addig meggett utakat.

Délután 5 óra felé már mind ritkábban tűntek fel a közutakon tehergépkocsik. Lassan besötétedett, a napi szállítványokat legtöbb helyre befejezték, csak a messzi útra igyekvők dűbörögtek tovább szállítványukkal.

L. F.

Ragasztják a sebeket

Az amerikai sebészeti klinikákon évek óta tartó kísérletek után most a sebek varrását ragasztással kezdik felváltani. Speciális ragasztót alkalmaznak, amely a bőrt nem ingerli stb. A módszer fő előnye az, hogy a műtét után semmiféle heg nem marad.

VASÁRNAP,

1968. NOVEMBER 3.

DEL-MAGYARORSZÁG

9